

PRAÅ½SKÃ‰ CHODNÃ•KY

ÅšterÃ½, 21 srpen 2018

Venku je pÅ™Ã-ÅjernÃ», tak z domu vyjdeme jenom brzy rÃjno, chviliÄ•ku se venÄ•Ã-me odpoledne a pak zase aÅ¾ veÄ•er. Ba abychom trajdali venku, je den docela dlouhÃ½. UklÃ-zet je nuda a tak sjÃ-Å¾dÃ-m uÅ¾ sedmou Å™adu seriÃ¡lu â€žTeorie ve tÅ™eskuâ€œ. Je to sranka, ale koukat na to nonstop, to se takÃ© nedÃ¡. A tak obÄ•as juknu do Kudlanky na to, co jsme tam psjeÅ¡tÃ» v tÄ›ch ÅjÅ¥astnÃ»jÅjÃ-ch dobÃ¡ch.

Narazila jsem tam na Ä•lÃ¡nek od Daniely o praÅ¾skÃ½ch chodnÃ-cÃ-ch. PoÄ•etla jsem si, protoÅ¾e Prahu mÃ¡m rÃjda a mozaikovÃ© chodnÃ-ky patÅ™ily k jejÃ-mu koloritu. BohuÅ¾el, patÅ™ily, ale jen do tÃ© doby, neÅ¾ pÅ™iÅjla doba asfaltovÃj a betonovÃj. Ze svÃ©ho dÄ›stvÃ-jeÅ¡tÃ» pamatuji, Å¾e mozaikovÃ© dleÅ¾dÃ-nÃ- bylo vÅ¡ude.

KvalitnÃ- mramor byl za branami mÄ›sta a dlaÅ¾diÄ•, kterÃ½ umÄ›l sestavit tradiÄ•nÃ- ornamenty, z ruÅ•nÃ» ÅjítÃ-panÃ½ch rÅ™ovÃ½ch a ÅjedomodrÃ½ch kostiÄ•ek byl pÅ¡n. RÅ™ovÃ© a ÅjedomodrÃ©, ze slivenecÅ©ho mramoru, zdobily obyÄ•ejnÃ© chodnÃ-ky, sloÅ¾itÃjÅjÃ-ch vzory z bÃ-lÃ½ch a tÃ©mÃ-Å™ modrÃ½ch kostek, ty byly jen pÅ™ed vÅ½znamnÃ½mi stavbami, nebo kostely.

DlaÅ¾ba byla krÃjsnÃ, ale pochroma pro vysokÃ© podpatky, stejnÃ» tak jako bylo pochromou pro nastupujÃ-cÃ- automobilismus jezdit po koÄ•iÄ•-ch hlavÃjch Å¾ulovÃ½ch kostek.

A tak se likvidovalo, vytrhanÃ© Å¾ulovÃ© a mramorovÃ© kostky pak skupovala rakouskÃj mÄ›steÄ•ka, kterÃj si jimi dleÅ¾dila svÃj nÃjmÄ›stÃ-. NÄ›kde kostky skonÄ•ily i pod asfaltem, nebo betonem, nÄ›kterÃ© jenom vytrhanÃ© a vedle pohrozenÃ©, se dodnes vÅ¡lÃ- nÄ›kde na krajÃ-ch cest, pohÅ™benÃ© plevelem.

PoslednÃ- desetiletÃ- se zaÄ•alo blÃ½skat na lepÅ¡iÅ- Ä•asy a mozaikovÃ© chodnÃ-ky se obnovujÃ-. RÅ™ovÃ© slivenecÅ½ mramor je ale vytlaÅ•ovÃj slezskÃ½m mramorem. Å koda, protoÅ¾e ve slivenecÅ©m lomu, dneska jiÅ¾ Ä•Ä•sti Prahy, se stÃjle jeÅ¡tÃ» tÄ›Å¾Ã- a je na pamÄ¡tkÃjÅ™Ã-ch, aby lobovali za tradiÄ•nÃ- kÃjmen pro Prahu. TakÃ© nenÃ- nikdo, kdo by kostky ÅjítÃ-pal ruÅ•nÃ». SlezskÃ© kostky jsou bÃ-lÃ© a ÅjedivÃ© a jedna jako druhÃj, sekanÃ© strojem, a proto se s nimi dajÃ- sestavit pouze geometrickÃ© vzory.

Zmizelou pamÄ¡tkou je i dalÅ¡iÅ- zajÃ-mavÃ½ chodnÃ-kovÃ½ prvek, tzv. anglickÃ© dvorky, kterÃ© vnitře svÃ©ho do podÃ°rovÅ¾ovÃ½ch mÃ-stnostÃ- v domech. Ty uÅ¾ najdete v pÅ™vodnÃ- podobÄ› jenom vzÄ¡chnÄ›, nikdo uÅ¾ nikdy nenahradil rozbitÃ© skleněnÃ© luxfery.

TradiÄ•nÃ-ch vzorÅ- dleÅ¡iÅ¾dÃ-nÃ- je dvacet pÄ•t, jenÅ¾e ne vÅ¾echny jdou sestavit z pravidelnÃ½ch kostek, sloÅ¾itÃ© vzory jsou na sestavenÃ- i drahÃ© a proto se dnes nepouÅ¾ívajÃ-, pokud to vÅ¾bec jeÅ¡tÃ» nÄ›jakÃ½ mistr dlaÅ¾diÄ• vÅ¾bec umÃ-.

NejlevnÃjÅjÃ- jsou ty, kterÃ© se pÅ™í dleÅ¾dÃ-nÃ- vklÃjdajÃ- do jednoduchÃ© formy z

prken.

Jak se vzory jmenují? Klasika je zážsedmdesátka s dříomoučkem, ale i bez dříomy. Sedmdesátka znamená rozměr šířky 70 cm. V současnosti dobře se používají 6 x 6 cm kostky, které mají ve šířce břevná 11, nebo 12 a tak to vlastně ani sedmdesátka už není.

Další dřívější vzory jsou rámky s drakem, křížky, žáchovnice a také hvezdy a křížky, které mají břevny původem kostely. Následující vzory byly zcela unikátné a pouze v jediném provedení, jako například kobercový vzor původem z obecného domu; ten už ale najdete jenom na dochovaných fotce.

Jestli budete v následujících městech hledat, koukněte se také pod nohy, starou dlažbu najdete místy i v Olomouci, Třebíči, Jindřichově Hradci i v Českém Krumlově!

Trochu
si postesklá

DEERES